

VU Research Portal

Pathways into organized crime

van Koppen, M.V.

2013

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

van Koppen, M. V. (2013). *Pathways into organized crime: Criminal opportunities and adult-onset offending*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

References

- Agnew, R. (1992). Foundation for a general strain theory of crime and delinquency. *Criminology*, 30(1): 47-87.
- Åkerström, M. (1985). *Crooks and squares: Lifestyles of thieves and addicts in comparison to conventional people*. New Brunswick, NJ: Transaction Publishers.
- Albanese, J.S. (2000). The causes of organized crime: Do criminals organize around opportunities for crime or do criminal opportunities create new offenders? *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 16(4): 409-423.
- Albini, J.L. (1971). *The American mafia: Genesis of a legend*. New York: Appleton.
- Antonopoulos, G.A. (2008). Interviewing retired cigarette smuggling. *Trends in organized crime*, 11: 70-81.
- Benson, M.L., and Kerley, K.R. (2000). Life-course theory and white-collar crime. In H.N. Pontell, and D. Shichor (eds.), *Contemporary issues in crime and criminal justice: Essays in honor of Gilbert Geis* (pp. 121-136). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Benson, M.L., and Moore, E. (1992). Are white-collar and common offenders the same? An empirical and theoretical critique of a recently proposed general theory of crime. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 29(3): 251-272.
- Bersani, B.E., Laub, J.H., and Nieuwbeerta, P. (2008). Marriage and desistance from crime in the Netherlands: Do gender and socio-historical context matter? *Journal of Quantitative Criminology*, 25: 3-24.
- Black, S.E., Devereux, P.J., and Salvanes, K.G. (2005). Why the apple doesn't fall far: understanding the intergenerational transmission of human capital. *The American Economic Review*, 95(1): 437-449.
- Block, A.A. (1994). *East side-West side: Organizing crime in New York City, 1930-1950*, 2nd edn. New Brunswick, NJ: Transaction.
- Block, A.A., and Chambliss, W.J. (1981). *Organizing crime*. New York and Oxford: Elsevier.
- Blokland, A.A.J., and Nieuwbeerta, P. (2005). The effects of life circumstances on longitudinal trajectories of offending. *Criminology*, 43: 1203-1240.
- Blokland, A.A.J., Nagin, D.S., and Nieuwbeerta, P. (2005). Life span offending trajectories of a Dutch conviction cohort. *Criminology*, 43: 919-954.
- Blumstein, A., Cohen, J., and Farrington, D. (1988). Criminal career research: Its value for criminology. *Criminology*, 26: 1-35.
- Blumstein, A., Cohen, J., Roth, J.A., and Visher, C.A. (1986). *Criminal careers and career criminals*. Washington, DC: National Academy Press.

References

- Bovenkerk, F. (2000). Wanted: Maffia boss: Essay on the personology of organized crime. *Crime, Law and Social Change*, 33: 225-242.
- Bowden, M. (2001). *Killing Pablo: The hunt for the world's greatest outlaw*. New York: Atlantic Monthly Press.
- Broidy, L.M. (2001). A test of general strain theory. *Criminology*, 39(1): 9-35.
- Brookman, F. (2010). Beyond the interview: Complementing and validating accounts of incarcerated violent offenders. In W. Bernasco (ed.), *Offenders on offending: Learning about crime from criminals* (pp. 84-105). Cullompton, Devon: Willan Publishing.
- Burt, R.S. (1992). *Structural holes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Burt, R.S. (2005). *Brokerage and closure: An introduction to social capital*. Oxford: Oxford University Press.
- Carrington, P.J., Matarazzo, A., and DeSouza, P. (2005). Court careers of a Canadian birth cohort. *Crime and Justice Research Paper Series*, no. 6. Ottawa: Canadian Centre for Justice Statistics.
- Clarke, R.V., and Felson, M. (1993). *Routine activity and rational choice: Advances in criminological theory*, vol. 5. New Brunswick: Transaction Publishers.
- Cloward, R.A., and Ohlin, L.E. (1960). *Delinquency and opportunity*. New York: Free Press.
- Cohen, J. (1986). Research on criminal careers: Individual frequency rates and offense seriousness. In A. Blumstein, J. Cohen, J.A. Roth, and C.A. Visher (eds.), *Criminal careers and career criminals*, vol. 1 (pp. 292-418). Washington, D.C.: National Academy Press.
- Coleman, J.S. (1990). *Foundations of social theory*. Cambridge: Harvard University Press.
- Copes, H., and Hochstetler, A. (2006). Why I'll talk: Offenders' motives for participating in qualitative research. In P. Cromwell (ed.), *In their own words: Criminals on crime*, 4th edn (pp. 19-28). Los Angeles: Roxbury, 19-28.
- Copes, H., and Hochstetler, A. (2010). Interviewing the incarcerated: Pitfalls and promises. In W. Bernasco (ed.), *Offenders on offending: Learning about crime from criminals* (pp. 49-67). Cullompton, Devon: Willan Publishing.
- Cornish, D.B., and Clarke, R.V. (2002). Analyzing organized crimes. In A.R. Piquero, and S.G. Tibbetts (eds.), *Rational choice and criminal behavior: Recent research and future challenges* (pp. 41-62). New York: Garland.
- Cromwell, P., and Birzer, M.L. (2012). The curious case of George: A case study of a career criminal. *Criminal Justice Review*, 37: 512-526.
- Cullen, F.T. (2011). Beyond adolescence-limited criminology: Choosing our future: The American Society of Criminology 2010 Sutherland Address. *Criminology*, 49: 287-330.
- Cullen, F.T., Link, B.G., and Polanzi, C.W. (1982). The seriousness of crime revisited? *Criminology*, 20: 83-102.

- DeLisi, M. (2006). Zeroing in on early arrest onset: Results from a population of extreme career criminals. *Journal of Criminal Justice*, 34: 17-26.
- DeLisi, M., and Piquero, A.R. (2011). New frontiers in criminal career research, 2000-2011: A state-of-the-art review. *Journal of Criminal Justice*, 39: 289-301.
- Denzin, N.K. (1989). *The research act*, 3rd edn. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Dorn, N., Levi, M., and King, L. (2005). *Literature review on upper level drug trafficking*. Home Office Online Report 22/05. London: Home Office.
- Edelhertz, H., and Overcast, T.D. (1982). *White collar crime: An agenda for research*. Lexington, M.A.: Lexington Books.
- Eggleston, E.P., and Laub, J.H. (2002). The onset of adult offending: A neglected dimension of the criminal career. *Journal of Criminal Justice*, 30: 603-622.
- Elander, J., Rutter, M., Simonoff, E., and Pickles, A. (2000). Explanations for apparent late onset criminality in a high-risk sample of children followed up in adult life. *British Journal of Criminology*, 40: 497-509.
- Elffers, H. (2010). Misinformation, misunderstanding and misleading as validity threats to offenders' accounts of offending. In W. Bernasco (ed.), *Offenders on offending: Learning about crime from criminals* (pp. 13-22). Cullompton, Devon: Willan Publishing.
- Europol (2011). OCTA 2011: EU organised crime threat assessment. www.europol.europa.eu.
- Farrington, D.P. (1983). Offending from 10 to 25 years of age. In K.T. van Dusen, and S.A. Mednick (eds.), *Prospective studies of crime and delinquency* (pp. 17-37). Boston: Kluwer-Nijhoff.
- Farrington, D.P. (2003). Developmental and life-course criminology: Key theoretical and empirical issues – the 2002 Sutherland Award Address. *Criminology*, 41: 221-255.
- Farrington, D.P. (2005). *Integrated developmental and life-course theories of offending: Advances in criminological theory 14*. New Brunswick, N.J.: Transaction Publishers.
- Farrington, D.P., Gallagher, B., Morley L., St. Ledger, R.J., and D.J. West (1986). Unemployment, school leaving, and crime. *British Journal of Criminology*, 26: 335-356.
- Farrington, D.P., Loeber, R., Elliott, D.S., Hawkins, J.D., Kandel, D.B., Klein, M.W., McCord, J., Rowe, D.C., and Tremblay, R.E. (1990). Advancing knowledge about the onset of delinquency and crime. In B.B. Lahey, and A. E. Kazdin (eds.), *Advances in clinical child psychology*, vol. 13 (pp. 283-342). New York: Plenum.
- Farrington, D.P., and Welsh, B.C. (2007). *Saving children from a life of crime: Early risk factors and effective interventions*. New York: Oxford University Press.

References

- Farrington, D.P., and West, D.J. (1995). Effects of marriage, separation, and children on offending by adult males. In Z.S. Smith Blau, and J. Hagan (eds.), *Delinquency and disrepute in the life course*, vol. 4 (pp. 249-281). Greenwich: JAI Press.
- Fijnaut, C., Bovenkerk, F., Bruinsma, G., and Van de Bunt, H. (1998). *Organised crime in the Netherlands*. The Hague: Kluwer Law International.
- Fijnaut, C., and Paoli, L. (2004). *Organized crime in Europe: Concepts, patterns and control policies in the European Union and beyond*. Dordrecht: Springer.
- Finckenauer, J.O. (2005). Problems of Definition: What Is Organized Crime? *Trends in Organized Crime*, 8: 63-83.
- Finckenauer, James O. (2005). "Problems of Definition: What Is Organized Crime?" *Trends in Organized Crime*. Spring, 8(3): 63-83.
- Finckenauer, J.O., and Waring, E.J. (1998). *Russian mafia in America: Immigration, culture, and crime*. Boston: Northeastern University Press.
- Firestone, T.A. (1993). Mafia memoirs: What they tell us about organized crime. *Journal of Contemporary Criminal Law*, 9: 197-220.
- Flap, H. (2002). No man is an island: The research programme of a social capital theory. In E.Lazega, and O. Favereau (eds.), *Conventions and structures in economic organization: Markets, networks and hierarchies* (pp. 29-59). Massachusetts: Edward Elgar Publishing.
- Fleeson, W., Nofle, E.E. (2009). In favour of the synthetic resolution of the person-situation debate. *Journal of Research in Personality*, 43(2): 150-154.
- Gambetta, D. (2000). *Trust: Making and breaking cooperative relations*. Oxford: Department of Sociology, University of Oxford.
- Glueck, S. and Glueck, E. (1950). *Unraveling juvenile delinquency*. New York: Commonwealth Fund.
- Gomez-Smith, Z., and Piquero, A.R. (2005). An examination of adult onset offending. *Journal of Criminal Justice*, 33: 515-525.
- Gottfredson, M.R., and Hirschi, T. (1986). The true value of lambda would appear to be zero: An essay on career criminals, criminal careers, selective incapacitation, cohort studies, and related topics. *Criminology*, 24(2): 213-234.
- Gottfredson, M.R., and Hirschi, T. (1990). *A general theory of crime*. Stanford: Stanford University Press.
- Hagan, F.E. (2006). Organized crime and organized crime: Indeterminate problems of definition. *Trends in Organized Crime*, 9: 127-137.
- Hay, C., Forrest, W. (2008). Self-control theory and the concept of opportunity: The case for a more systematic union. *Criminology*, 46(4): 1039-1072.
- Hirschi, T. (1971). *Causes of delinquency*. Berkeley, CA: University of California Press.
- Iorizzo, L.J. (2003). *Al Capone: A biography*. Westport, CT: Greenwood Press.
- Jackson, E.F., Tittle, C.R., and Burke, M.J. (1986). Offence-specific models of the differential association process. *Social Problems*, 33(4): 335-356.

- Jacobs, J.B. and Peters, E. (2003). Labor racketeering: The mafia and the unions. In M. Tonry (ed.), *Crime and Justice: A review of research*, vol. 30 (pp. 229-282). Chicago: University of Chicago Press.
- Jacobson, J.L., and Jacobson, S.W. (1994). Prenatal alcohol exposure and neurobehavioral development: Where is the threshold? *Alcohol Health & Research World*, 18: 30-36.
- Katz, J. (1988). *Seductions of crime: A chilling exploration of the criminal mind – from juvenile delinquency to cold-blooded murder*. New York: Basic Books.
- Kleemans, E.R. (2004). Crossing borders: Organised crime in the Netherlands. In C.J.C.F. Fijnaut, and L. Paoli (eds.). *Organised crime in Europe: Concepts, patterns, and control policies in the European Union and beyond* (pp. 303-331). Dordrecht: Springer.
- Kleemans, E.R. (2007). Organized crime, transit crime, and racketeering. In M. Tonry, and C. Bijleveld (eds.), *Crime and justice in the Netherlands. Crime and justice. A review of research*, vol 35 (pp. 163-215). Chicago: University of Chicago Press.
- Kleemans, E.R. (online first). Organized crime and the visible hand: A theoretical critique on the economic analysis of organized crime. *Criminology and Criminal Justice*.
- Kleemans, E.R., Brienen, M.E.I., and Van de Bunt, H.G. (2002). *Georganiseerde criminaliteit in Nederland: Tweede rapportage op basis van de WODC-monitor* [Organized crime in the Netherlands: Second report based on the WODC-monitor]. Den Haag: WODC.
- Kleemans, E.R., and De Poot, C.J. (2008). Criminal careers in organized crime and social opportunity structure. *European Journal of Criminology*, 5(1): 69-98.
- Kleemans, E.R., and Van de Bunt, H.G. (1999). The social embeddedness of organized crime. *Transnational organized crime*, 5: 19-36.
- Kleemans, E.R., and Van de Bunt, H.G. (2003). The social organization of human trafficking. In H. van de Bunt, D. Siegel, and D. Zaitch. *Global organized crime: Trends and developments* (pp. 97-104). Kluwer Law International.
- Kleemans, E.R., and Van de Bunt, H.G. (2008). Organised crime, occupations and opportunity. *Global Crime*, 9(3): 185-197.
- Kleemans, E.R., Van den Berg, E.A.I.M., and Van de Bunt, H.G. (1998). *Georganiseerde criminaliteit in Nederland: Rapportage op basis van de WODC-monitor* [Organized crime in the Netherlands: Report based on the WODC-monitor]. Den Haag: WODC.
- Kocsis, R.N., Cooksey, R.W., and Irwin, H.J. (2002). Psychological profiling of offender characteristics from crime behaviours in serial rape offences. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 46: 144-169.
- Kratzer, L., and Hodgins, S. (1999). A typology of offenders: A test of Mofitt's theory among males and females from childhood to age 30, *Criminal Behaviour and Mental Health*, 9: 57-73.

References

- Krohn, M.D., Gibson, C.L., and Thornberry, T.P. (2013). Under the protective bud the bloom awaits: A review of theory and research on adult-onset and late-blooming offenders. In C.L. Gibson, and M.D. Korhn (eds.), *Handbook of life-course criminology: Emerging trends and directions for future research* (pp. 183-200). New York: Springer.
- Krohn, M.D., Thornberry, T.P., Rivera, C., and LeBlanc, M. (2001). Later delinquency careers. In R. Loeber, and D.P. Farrington (eds.), *Child delinquents: Development, intervention, and service needs* (pp. 67-93). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Kruisbergen, E.W., Van de Bunt, H.G., and Kleemans, E.R. (2012). *Georganiseerde criminaliteit in Nederland. Vierde rapportage op basis van de Monitor Georganiseerde Criminaliteit* [Organized crime in the Netherlands: Fourth report based on the Organized Crime Monitor (English summary)]. The Hague: WODC.
- Laub, J.H., and Sampson, R.J. (2003). *Shared beginnings, divergent lives: Delinquent boys to age 70*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Laub, J.H., Nagin, D.S., and Sampson, R.J. (1998). Trajectories of change in criminal offending: Good marriages and the desistance process. *American Sociological Review*, 63: 225-238.
- Laub, J.H., Sampson, R.J., and Sweeten, G.A. (2006). Assessing Sampson and Laub's life-course theory of crime. In F.T. Cullen, J.P. Wright, and M. Coleman (eds.), *Taking stock: The status of criminological theory. Advances in criminological theory* (pp. 313-334). New Brunswick: Transaction Publishers.
- LeBlanc, M., and Loeber, R. (1998). Developmental criminology updated. In M. Tonry (ed.), *Crime and justice*, vol. 23 (pp. 115-198). Chicago: University of Chicago Press.
- Leeper Piquero, N., and Benson, M.L. (2004). White collar crime and criminal careers: Specifying a trajectory of punctuated situational offending. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 20(2): 148-165.
- Leeper Piquero, N., and Piquero, A.R. (2006). Control balance and exploitative corporate crime. *Criminology*, 44(2): 397-429.
- Leeper Piquero, N., and Weisburd, D. (2008). Developmental trajectories of white-collar crime. In S.S. Simpson, and D. Weisburd (eds.), *The criminology of white-collar crime* (pp. 153-171). New York, NY: Springer.
- Levi, M. (2008). Organized fraud and organizing frauds: Unpacking research on networks and organization. *Criminology & Criminal Justice*, 8(4): 389-419.
- Liberman, A.M. (2008). *The long view of crime: A synthesis of longitudinal research*. New York: Springer.
- Lin, N. (2001). *Social capital: A theory of social structure and action*. New York: Cambridge University Press.

- Loeber, R., Stouthamer-Loeber, M., Van Kammen, W.B., and Farrington, D.P. (1991). Initiation, escalation and desistance in juvenile offending and their correlates. *Journal of Criminal Law and Criminology*, 82: 36-82.
- Maas, P. (1997). *Underboss: Sammy the Bull Gravano's story of life in the mafia*. New York: Harper Collins.
- Marks, H. (1998). *Mr. Nice*. London: Vintage.
- Matsueda, R.L. (1988). The current state of differential association theory. *Crime & Delinquency*, 34(3): 277-306.
- McCarthy, B., and Hagan, J. (2001). When crime pays: capital, competence, and criminal success. *Social Forces*, 79(3): 1035-1059.
- McCord, J. (1980). Patterns of deviance. In S.B. Sells, R. Crandall, M. Roff, J.S. Strauss, and W. Pollin (eds.) *Human functioning in longitudinal perspective: Studies of normal and psychopathic populations* (pp. 157-165). Baltimore: Williams & Wilkins.
- McGee, T.R., and Farrington, D.P. (2010). Are there any true adult-onset offenders? *British Journal of Criminology*, 50: 530-549.
- McIllwain, J.S. (1999). Organized crime: A social network approach. *Crime, Law and Social Change*, 32: 301-323.
- Merton, R.K. (1968). *Social theory and social structure*. NY: The Free Press.
- Middleton, D.J., Levi, M. (2004). The role of solicitors in facilitating organized crime: Situational crime opportunities and their regulation. *Crime, Law and Social Change*, 42: 123-161.
- Moffitt, T.E. (1993). Adolescence-limited and life-course-persistent antisocial behavior: A developmental taxonomy. *Psychological Review*, 100: 674-701.
- Moffitt, T.E. (2006). A review of research on the taxonomy of life-course persistent and adolescence-limited offending. In F.T. Cullen, J.P. Wright, and M. Coleman (eds.), *Taking stock: The status of criminological theory. Advances in criminological theory*, vol. 15 (pp. 277-311). New Brunswick: Transaction Publishers.
- Moffitt, T.E., and Caspi, A. (2001). Childhood predictors differentiate life-course persistent and adolescence-limited antisocial pathways among males and females. *Development and Psychopathology*, 13: 355-375.
- Moffitt, T.E., Caspi, A., Rutter, M., and Silva, P.A. (2001). *Sex differences in antisocial behaviour: Conduct disorder, delinquency and violence in the Dunedin longitudinal study*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Morselli, C. (2001). Structuring Mr. Nice: Entrepreneurial opportunities and brokerage positioning in the cannabis trade. *Crime, Law and Social Change*, 35: 203-244.
- Morselli, C. (2003). Career opportunities and network-based privileges in the Cosa Nostra. *Crime, Law and Social Change*, 39: 383-418.
- Morselli, C. (2005). *Contacts, opportunities, and criminal enterprise*. Toronto: University of Toronto Press.

References

- Morselli, C. (2009). *Inside criminal networks*. New York: Springer.
- Morselli, C., Tremblay, P., and McCarthy, B. (2006). Mentors and criminal achievement. *Criminology*, 44(1): 17-43.
- Mortimer, J.T. (1974). Patterns of intergenerational occupational movements: a smallest-space analysis. *The American Journal of Sociology*, 79(5): 1278-1299.
- Mustain, G., and Capeci, J. (2002). *Mob star: The story of John Gotti*. Indianapolis: Alpha Books.
- Mutrux, C.A. (2011). The broad reach of Civil RICO: Analyzing plaintiff's claims for employer violations of the Immigration and Nationality Act. *Iowa Law Review*, 96(3): 1079-1098.
- Nagin, D.S. (2005). *Group-based modeling of development*. Cambridge, Mass: Harvard University Press.
- Nagin, D.S., and Farrington, D.P. (1992). The onset and persistence of offending. *Criminology*, 30: 235-260.
- Nagin, D.S., Farrington, D.P., and Moffitt, T.E. (1995). Life-course trajectories of different types of offenders. *Criminology*, 33: 111-139.
- Nagin, D.S., and Land, K.C. (1993). Age, criminal careers, and population heterogeneity: Specification and estimation of a nonparametric, mixed poisson model. *Criminology*, 31: 327-362.
- Nagin, D.S. and Tremblay, R.E. (2005a). Developmental trajectory groups: Fact or fiction? *Criminology*, 43: 873-904.
- Nagin, D.S. and Tremblay, R.E. (2005b). From seduction to passion: A response to Sampson and Laub. *Criminology*, 43: 915-918.
- Natarajan, M. (2006). Understanding the structure of a large heroin distribution network: a quantitative analysis of qualitative data. *Journal of Quantitative Criminology*, 22: 171-192.
- Nelken, D. (2007). White collar and corporate crime. In M. Maguire, R. Morgan, and R. Reiner (eds.), *The Oxford handbook of criminology* (pp. 623-659). Oxford: Oxford University Press.
- Paoli, L. (2002). The paradoxes of organized crime. *Crime, Law and Social Change*, 37: 51-97.
- Paoli, L. (2003). *Mafia brotherhoods: Organized crime, Italian style*. New York: Oxford University Press.
- Paoli, L. (2004). Organised crime in Italy: Mafia and illegal markets – Exception and normality. In: C. Fijnaut, and L. Paoli (eds.), *Organised crime in Europe: Concepts, patterns and control policies in the European Union and beyond* (pp. 263-302). Dordrecht: Springer.
- Patterson, G.R., and Yoerger, K.L. (1997). A developmental model for late-onset delinquency. In D.W. Osgood (ed.), *Motivation and delinquency* (pp. 119-177). Lincoln: University of Nebraska Press.
- Paxton, P. (1999). Is social capital declining in the United States? A multiple indicator assessment. *The American Journal of Sociology*, 105: 88-127.

- PEO (1996). *Parlementaire Enquêtecommissie Opsporingsmethoden. Inzake opsporing: Enquête opsporingsmethoden* [Parliamentary Commission of Inquiry: Investigation methods] (1996). Den Haag: Sdu Uitgevers.
- Piquero, A.R. (2008). Taking stock of developmental trajectories of criminal activity over the life course. In A.M. Liberman (ed.), *The long view of crime: A synthesis of longitudinal research* (pp. 23-78). New York: Springer.
- Piquero, A.R., and Chung, H.L. (2001). On the relationship between gender, early onset, and the seriousness of offending. *Journal of Criminal Justice*, 29: 189-206.
- Piquero, A.R., Farrington, D.P., and Blumstein, A. (2003). The criminal career paradigm: background and recent developments. In M. Tonry (ed.), *Crime and justice: A review of research*, vol. 30 (pp. 359-506). Chicago: University of Chicago Press.
- Piquero, A., Gibson, C., Tibbetts, S.G., Turner, M., and Katz, S. (2002). Maternal cigarette smoking during pregnancy and life-course-persistent offending. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 46: 231-248.
- Piquero, A.R., and Hickman, M. (2002). The rational choice implications of control balance theory. In A.R. Piquero, and S.G. Tibbetts (eds.), *Rational choice and criminal behavior: Recent research and future challenges* (pp. 131-158). New York: Routledge.
- Polk, K., Alder, C., Bazemore, G., Blake, G., Cordray, S., Coventry, G., Galvin, J., and Temple, M. (1981). Becoming adult: An analysis of maturational development from age 16 to 30 of a cohort of young men. *Final report of the Marion Country Youth Study*. Eugene: University of Oregon.
- Portes, A. (1998). Social capital: its origins and applications in modern sociology. *Annual Review of Sociology*, 24: 1-24.
- Portes, A. (2000). The two meanings of social capital. *Sociological Forum*, 15(1): 1-12.
- Potter, G.W. (1994). *Criminal organizations: Vice, racketeering, and politics in an American city*. Prospect Heights: Waveland Press.
- Powell, H. (2000). *Lucky Luciano: The man who organized crime in America*. New York: Barricade Books.
- Putnam, R.D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. New York: Simon & Schuster.
- Reiss, A.J.Jr. (1988). Co-offending and criminal careers. In M. Tonry, and N. Morris (eds.), *Crime and justice: A review of research*, vol. 10 (pp. 117-170). Chicago: Chicago University Press.
- Ressler, R.K. Burgess, A.W., and Douglas, J.E. (1992). *Sexual homicide: Patterns and motives*. Lexington, MA: Lexington Books.
- Reuter, P. (1983). *Disorganized crime: Illegal markets and the mafia*. Cambridge, MA: MIT Press.

References

- Reuter, P. (1985). *The organization of illegal markets: An economic analysis*. Washington: National Institute of Justice.
- Robins, L.N. (1978). Sturdy childhood predictors of adult antisocial behaviour: Replications from longitudinal studies, *Psychological Medicine*, 8: 611-622.
- Rubio, M. (1997). Perverse social capital: some evidence from Colombia. *Journal of Economic Issues*, 31(3): 805-816.
- Sampson, R.J., and Laub, J.H. (1990). Crime and deviance over the life course: the salience of adult social bonds. *American Sociological Review*, 55(5): 609-627.
- Sampson, R.J., and Laub, J.H. (1993). *Crime in the making: Pathways and turning points through life*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Sampson, R.J., and Laub, J.H. (2003). Life-course desisters? Trajectories of crime among delinquent boys followed to age 70. *Criminology*, 41: 555-592.
- Sampson, R.J., and Laub, J.H. (2005a). Seductions of method: Rejoinder to Nagin and Tremblay's "Developmental trajectory groups: Fact or fiction?" *Criminology*, 43(4): 905-913.
- Sampson, R.J., and Laub, J.H. (2005b). A general age-graded theory of crime: Lessons learned and the future of life-course criminology. In D.P. Farrington (ed.), *Integrated developmental and life-course theories of offending: Advances in criminological theory*, vol. 14 (pp. 165-181). New Brunswick, NJ: Transaction Publishers.
- Sampson, R.J., Laub, J.H., and Wimer, C. (2006). Does marriage reduce crime? A counterfactual approach to within-individual causal effects. *Criminology*, 44(3): 465-508.
- Sampson, R.J., Morenoff, J.D., and Earls, F. (1999). Beyond social capital: spatial dynamics of collective efficacy for children. *American Sociological Review*, 64: 633-660.
- Schloenhardt, A. (1999). Organized crime and the business of migrant trafficking. *Crime, Law and Social Change*, 3: 203-233.
- Schrager, L.S., Short, J.F.Jr. (1980). How serious a crime? Perceptions of organizational and common crimes. In G. Geis, and E. Scotloand (eds.), *White-collar crime: Theory and research* (pp. 14-31). Beverly Hills, CA: Sage.
- Shover, N. (1996). *Great pretenders: Pursuits and careers of persistent thieves*. Boulder, CO: Westview.
- Shover, N. (1971). *Burglary as an occupation*. Urbana, IL: University of Illinois.
- Shover, N., and Hochstetler, A. (2006). *Choosing white-collar crime*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sieber, U., and Bögel, M. (1993). *Logistik der organisierten Kriminalität* [Logistics of organized crime]. Wiesbaden: Bundeskriminalamt.
- Simons, R.L., Wu, C., Conger, R.D., and Lorenz, F.O. (1994). Two routes to delinquency: Differences between early and late starters in the impact of parenting and deviant peers. *Criminology*, 32: 247-276.

- Skardhamar, T. (2009). Reconsidering the theory on adolescent-limited and life-course persistent anti-social behaviour. *British Journal of Criminology*, 49: 863-878.
- Skardhamar, T. (2010). Distinguishing facts and artifacts in group-based modeling. *Criminology*, 48: 295-320.
- Smith, D.J. (2007). Crime and the life course. In M. Maguire, R. Morgan, and R. Reiner (eds.), *The Oxford handbook of criminology* (pp. 641-686). Oxford: Oxford University Press.
- Statistics Netherlands (accessed 14 September 2012). *Statline*. <http://statline.cbs.nl/statweb/>.
- Statistics Netherlands (accessed 27 January 2013). *Statline*. <http://statline.cbs.nl/statweb/>.
- Stattin, H., Magnusson, D., and Reichel, H. (1989). Criminal activity at different ages: A study based on a Swedish longitudinal research population. *British Journal of Criminology*, 29: 368-385.
- Steffensmeier, D.J., and Ulmer, J.T. (2005). *Confessions of a Dying Thief: Understanding Criminal Careers and Criminal Enterprise*. New Brunswick, N.J.: Transaction Aldine.
- Sutherland, E.H. (1940). White collar criminality. *American Sociological Review*, 5: 1-12.
- Sutherland, E.H. (1947). *Principles of criminology*, 4th edn. Chicago: J.B. Lippincott.
- Sutherland, E.H., and Cressey, D.R. (1978). *Criminology*. Philadelphia: J.B. Lippincott Company.
- Thornberry, T.P. (1996). *Developmental theories of crime and delinquency. Advances in criminological theory*, vol. 7. New Brunswick: Transaction Publishers.
- Thornberry, T.P., Freeman-Gallant, A., Lizotte, A., Krohn, M., and Smith, C. (2003). Linked lives: the intergenerational transmission of antisocial behaviour. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 31: 171-184.
- Thornberry, T.P., and Krohn, M.D. (2005). Applying interactional theory to the explanation of continuity and change in antisocial behaviour. In D.P. Farrington (ed.), *Integrated developmental and life-course theories of offending* (pp. 183-209). New Brunswick, NJ: Transaction Publishers.
- Tittle, R. (1995). *Control balance: Toward a general theory of deviance*. Boulder: Westview.
- Townsley, M., and Sidebottom, A. (2010). All offenders are equal, but some are more equal than others: Variation in journeys to crime between offenders. *Criminology*, 48: 897-917.
- Tracy, P.E., and Kempf-Leonard, K. (1996). *Continuity and discontinuity in criminal careers*. New York: Plenum.
- Tracy, P.E., Wolfgang, M.E., and Figlio, R.M. (1990). *Delinquency careers in two birth cohorts*. New York: Plenum Press.

References

- Tremblay, P. (1993). Searching for suitable co-offenders. In R.V. Clarke, and M. Felson (eds.), *Routine activity and rational choice. Advances in criminological theory*, vol. 5 (pp. 17-36). New Brunswick: Transaction Publishers.
- Uphoff, N. (1999). Understanding social capital: Learning from the analysis and experience of participation. In P. Dasgupta, and I. Serageldin (eds.), *Social capital: A multifaceted perspective* (pp. 215-252). Washington: The International Bank for Reconstruction.
- Van de Bunt, H.G. (2004). Organized crime policies in the Netherlands. In: C. Fijnaut, and L. Paoli (ed.), *Organised crime in Europe: Concepts, patterns and control policies in the European Union and beyond* (pp. 677-716). Dordrecht: Springer.
- Van de Bunt, H.G., and Kleemans, E.R. (2007). *Georganiseerde criminaliteit in Nederland. Derde rapportage op basis van de Monitor Georganiseerde Criminaliteit* [Organized crime in the Netherlands: Third report based on the Organized Crime Monitor (English summary)]. The Hague: WODC.
- Van Duyne, P.C. (1996). The phantom and threat of organized crime. *Crime, Law and Social Change*, 34: 341-377.
- Viken, R.J., Rose, R.J., Kaprio, J., and Koskenvuo, M. (1994). A developmental genetic analysis of adult personality: Extraversion and neuroticism from 18 to 59 years of age. *Journal of Personality and Social Psychology*, 66: 722-730.
- Von Lampe, K., and Johansen, P.O. (2004). Organized crime and trust: On the conceptualization and empirical relevance of trust in the context of criminal networks. *Global Crime*, 6(2): 159-184.
- Waring, E., and Weisburd, D. (2002). *Crime and social organization: Advances in criminological theory*, vol. 10. New Brunswick: Transaction Publishers.
- Warr, M. (2002). *Companions in crime: The social aspects of criminal conduct*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wartna, B.J.S., Blom, M., and Tollenaar, N. (2008). *The WODC recidivism monitor*. The Hague: WODC (<http://english.wodc.nl>).
- Wartna, B.S.J., Blom, M., and Tollenaar, N. (2011). *The Dutch Recidivism Monitor*. WODC.
- Webb, E.J., Campbell, D.T., Schwartz, R.D., and Schrest, L. (2000). *Unobtrusive measures: Nonreactive research in the social sciences*. Chicago: Rand McNally.
- Weisburd, D., Chayet, E.F., and Waring, E.J. (1990). White-collar crime and criminal careers: Some preliminary findings. *Crime & Delinquency*, 36: 342-355.
- Weisburd, D., and Waring, E. (2001). *White-collar crime and criminal careers*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Weisburd, D., Wheeler, S, Waring, E., and Bode, N. (1991). *Crimes of the middle classes: White-collar offenders in the federal courts*. New Haven, CT: Yale University Press.

- West, D.J., and Farrington, D.P. (1973). *Who becomes delinquent? Second report of the Cambridge study in delinquent development*. Oxford: Crane, Russak.
- Wheeler, S., Mann, K., and Sarat, A. (1988a). *Sitting in judgement: The sentencing of white collar offenders*. New Haven, C.T.: Yale University Press.
- Wheeler, S., Weisburd, D., Waring, E., and Bode, N. (1988b). White collar crimes and criminals. *American Criminal Law Review*, 25(3): 331-358.
- Wiesner, M., Capaldi, D.M., and Kim, H.K. (2007). Arrest trajectories across a 17-year span for young men: Relation to dual taxonomies and self-reported offense trajectories. *Criminology*, 45: 835-863.
- Wikström, P.O. (1987). *Patterns of crime in a birth cohort: Age, sex and class differences*. Project Metropolitan: A longitudinal study of a Stockholm Cohort no. 24. Stockholm: University of Stockholm, Department of Sociology.
- Wikström, P.O.H. (2004). Crime as alternative: Cross-level situational action theory of crime causation. In J. McCord (ed.), *Beyond empiricism: Institutions and intentions in the study of crime*. *Advances in criminological theory*, vol. 13 (pp. 1-38). New Brunswick and London: Transaction Publishers.
- WODC (2011). *Memorandum: The Dutch Recidivism Monitor*. <http://english.wodc.nl/onderzoek/cijfers-en-prognoses/Recidive-monitor/>.
- Wolfgang, M.E., Thornberry, T.P., and Figlio, R.M. (1987). *From boy to man, from delinquency to crime*. Chicago: University of Chicago Press.
- Zaitch, D. (2002). *Trafficking cocaine: Colombian drug entrepreneurs in the Netherlands*. Den Haag: Kluwer Law International.
- Zara, G. (2012). Adult onset offending: Perspectives for future research. In R. Loeber, and B.C. Welsh (eds.), *The future of criminology* (pp. 85-93). Oxford: Oxford University Press.
- Zara, G., and Farrington, D.P. (2009). Childhood and adolescent predictors of late onset criminal careers. *Journal of Youth and Adolescence*, 38: 287-300.
- Zara, G., and Farrington, D.P. (2010). A longitudinal analysis of early risk factors for adult-onset offending: What predicts a delayed criminal career? *Criminal Behaviour and Mental Health*, 20: 257-273.
- Zhang, S.X., Chin, K.L., and Miller, J. (2007). Women's participation in Chinese transnational human smuggling: A gendered market perspective. *Criminology*, 45(3): 699-733.

Samenvatting

De weg naar georganiseerde misdaad: Criminele gelegenheden en volwassen starters

Een veelvoorkomend delict als winkeldiefstal vergt niet veel van de dader, behalve enige durf en behoedzaamheid. Dit is anders voor georganiseerde misdaad dat zich in complexiteit onderscheidt van veelvoorkomende criminaliteit. Activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van georganiseerde misdaad, vergen doorgaans een betere planning, een langere doorlooptijd en meer logistieke en financiële afspraken. Goede afstemming met mededaders is hierbij onontbeerlijk. Deze kenmerken van georganiseerde misdaad brengen met zich mee dat kennis, capaciteiten en contacten voor daders van essentieel belang zijn. De vraag is hoe deze kenmerken zich vertalen naar de criminele carrières van daders die betrokken raken bij dergelijke activiteiten. Er is nog weinig kennis over daders van georganiseerde criminaliteit, over hun criminele carrières en over hoe zij betrokken raken bij een criminele groep. Het doel van deze studie is daarmee tweeledig. Een eerste streven is inzicht te krijgen in de levenspaden die voorafgaan aan georganiseerde misdaad. Een tweede doel is te begrijpen welke mechanismen een rol spelen in het betrokken raken bij dergelijke activiteiten.

In de beantwoording van de onderzoeksvragen worden in deze dissertatie twee onderzoekslijnen verenigd. Ten eerste de levensloopcriminologie, waarbinnen longitudinale patronen van crimineel gedrag worden bestudeerd en wordt getracht deze patronen te verklaren. Onderzoek naar criminele carrières heeft de laatste decennia een sterke opkomst doorgemaakt binnen de criminologie en heeft veel kennis opgeleverd over de ontwikkeling van crimineel gedrag en over factoren die crimineel gedrag beïnvloeden. Toch is deze kennis in zekere zin eenzijdig, want onderzoek is vooral gericht op veelvoorkomende criminaliteit onder jongeren en jongvolwassenen. Ten tweede de lijn van onderzoek naar georganiseerde misdaad, die vooral is gericht op de aard en dynamiek van criminele groepen. In deze studies worden de kenmerken van daders die deze groepen vormen slechts zijdelings belicht. Terwijl de levensloopcriminologie baat kan hebben bij de bestudering van daders van specifieke delicttypen, kunnen theorieën over georganiseerde misdaad worden uitgebreid door een systematische bestudering van de levens van de daders die hierbij betrokken zijn. In deze dissertatie worden kwantitatieve onder-

zoeksmethoden – die gangbaar zijn binnen de eerste onderzoekslijn – gecombineerd met kwalitatieve onderzoeksmethoden – die meer gangbaar zijn binnen de tweede onderzoekslijn.

De belangrijkste gegevensbron voor deze dissertatie wordt gevormd door de Monitor Georganiseerde Criminaliteit. In het kader van dit langlopende onderzoeksproject zijn in de laatste twee decennia opsporingsonderzoeken naar criminele groepen systematisch bestudeerd en geanalyseerd (zie voor meer informatie Van de Bunt en Kleemans, 2007). Deze opsporingsonderzoeken hebben betrekking op verschillende vormen van georganiseerde criminaliteit, zoals internationale drugssmokkel, mensensmokkel, mensenhandel, wapenhandel, witwassen, en illegale (grensoverschrijdende) handelingen zoals ondergronds bankieren en ontduiking van heffingen en accijnzen. De dominante verschijningsvorm van georganiseerde criminaliteit in Nederland is transitcriminaliteit: winstgevende, internationale illegale activiteiten, waarbij Nederland fungeert als productieland, doorvoerland of bestemmingsland. Voor deze dissertatie werden gegevens uit de Monitor gebruikt over 1.623 daders die een rol spelen in 120 criminele groepen. Van hen is kwalitatieve informatie – in de vorm van transcripties van verhoren, hun rol in de criminele groep en de aard van contacten met mededaders – en kwantitatieve informatie over hun justitiële geschiedenis beschikbaar. Om na te gaan of deze daders van georganiseerde misdaad in hun justitiële geschiedenis afwijken van de algemene daderpopulatie is tevens een vergelijkingsgroep geselecteerd uit de algemene daderpopulatie van alle daders die in 1997 in Nederland werden veroordeeld. In aanvulling op de gegevens van de Monitor Georganiseerde Criminaliteit zijn daarnaast diepte-interviews gehouden met zestien gedetineerde daders van georganiseerde misdaad. Deze interviews werpen licht op de perceptie van de daders zelf op hun betrokkenheid bij activiteiten in de georganiseerde misdaad.

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden, wordt gestart met een gedetailleerde analyse van de criminele geschiedenissen van een grote steekproef van daders die allen betrokken raakten bij activiteiten in de georganiseerde criminaliteit (hoofdstuk 2). Hierna volgt een systematische vergelijking van de criminele carrières van deze groep daders met de criminele carrières van daders in de algemene daderpopulatie (hoofdstuk 3). Na deze kwantitatieve studies wordt met behulp van politiedossiers over opsporingsonderzoeken naar criminele groepen getracht een beeld te schetsen van de processen en mechanismen die een rol spelen bij het betrokken raken bij activiteiten in een criminele groep (hoofdstuk 4). Ten slotte worden interviews gehouden met gedetineerde daders die werden veroordeeld voor georganiseerde misdaad om inzicht te krijgen in hun levenslopen en om hun betrokkenheid bij deze activiteiten te verklaren (hoofdstuk 5).

In hoofdstuk 2 wordt voor een groep van 854 daders die tenminste sinds hun twaalfde levensjaar in Nederland woonachtig waren de justitiële carrière bekeken die voorafging aan hun betrokkenheid bij activiteiten in de georganiseerde misdaad. Zij worden op basis van een semi-parametrisch groepsmodel geclusterd in groepen met soortgelijke criminele voorgeschiedenissen. In totaal kunnen vier groepen worden onderscheiden. De eerste en tevens kleinste groep wordt gevormd door vroege starters (11 procent). Zij starten op vroege leeftijd met het plegen van delicten en minderen al snel na de adolescentie. De tweede groep daders kan worden getypeerd als persistente daders (30 procent). Zij starten op vroege leeftijd met crimineel gedrag en gaan daarmee door in de volwassenheid. De grootste groep bestaat uit volwassen starters (40 procent), ofwel daders die pas op latere leeftijd starten met crimineel gedrag. Samen met een groep first offenders (19 procent) – voornamelijk volwassen daders zonder justitiecontacten voor de indexzaak in de georganiseerde misdaad – vormen zij de grootste groep binnen de georganiseerde misdaad. Uit een aanvullende analyse blijkt dat er geen samenhang is tussen het criminele traject van een dader en (a) de rol die een dader vervult in de criminele groep (leider, coördinator, uitvoerende of overig) en (b) het type georganiseerde misdaad waarbij hij of zij betrokken is (drugs, fraude of overig). Dit toont de robuustheid van de bevindingen aan en laat tevens zien dat daders met eenzelfde rol binnen een criminele groep hele verschillende criminele paden kunnen hebben bewandeld. Het is dus niet zo dat, bijvoorbeeld, leiders vaak vroege starters zijn in de criminaliteit of dat uitvoerenden pas laat starten.

Daders die betrokken raken bij georganiseerde misdaad gedragen zich over het algemeen dus niet volgens de klassieke leeftijd-criminaliteitcurve, die veronderstelt dat een late start in de criminaliteit uitzonderlijk is. Bevindingen in hoofdstuk 2 staan haaks op de ideeën dat oudere daders meestal doorstromen vanuit de jeugdcriminaliteit en dat daders die ernstige delicten plegen op vroege leeftijd het criminele pad inslaan. Dit roept de vraag op hoe deze daders zich verhouden tot de algemene daderpopulatie. Gezien de specifieke kenmerken van georganiseerde criminaliteit en de relatieve complexiteit van de activiteiten die in het kader van dit type misdaad worden uitgevoerd, kan worden verwacht dat daders afwijken van daders van commune delicten en dat deze verschillen tot uiting komen in hun criminele carrières. Aan de ene kant kan worden verwacht dat daders van georganiseerde misdaad doorgewinterde criminelen zijn met lange strafbladen die van jongs af aan zijn opgebouwd, aan de andere kant kunnen de ingewikkelde processen en benodigde contacten – beide broodnodig voor de uitvoering van georganiseerde misdaad – een meer conventionele geschiedenis vereisen.

Om te bekijken hoe daders die op een zeker moment in hun leven betrokken raken bij georganiseerde misdaad zich verhouden tot de algemene

daderpopulatie laat hoofdstuk 3 een systematische vergelijking zien tussen beide groepen. Een groep daders van georganiseerde misdaad (N = 746) wordt vergeleken met daders die in 1997 in Nederland een delict pleegden en daarvoor werden vervolgd (N = 109.718). De levenspaden binnen beide groepen in termen de frequentie van crimineel gedrag vertonen weinig verschillen. Zowel daders van georganiseerde misdaad als daders uit de algemene daderpopulatie zijn gemiddeld rond de 24 jaar als zij voor het eerst worden veroordeeld. Voor ongeveer een kwart van de daders in beide groepen gebeurt dit pas na hun 30e levensjaar. Een vergelijking tussen de indexdelicten voor beide groepen – de georganiseerde misdaad zaak voor de ene groep en het 1997-delict voor de andere groep – laat zien dat daders van georganiseerde misdaad vijfmaal vaker een gevangenisstraf kregen opgelegd dan de daders uit de algemene daderpopulatie. Dit is niet verwonderlijk gezien de relatieve ernst van georganiseerde criminaliteit ten opzichte van doorsnee delicten. Beide groepen werden voorafgaand aan deze indexdelicten gemiddeld iets meer dan negen keer eerder veroordeeld. Voor de daders van georganiseerde misdaad resulteerde dit vaker in een gevangenisstraf en ook zaten zij langer vast – de daders van georganiseerde misdaad brachten gemiddeld 31 maanden door in de gevangenis, tegenover 18 maanden van de algemene daderpopulatie. Reeds de eerste veroordeling voor daders van georganiseerde misdaad is ernstiger dan voor de daders uit de algemene daderpopulatie: zij krijgen hiervoor twee keer zo vaak een gevangenisstraf opgelegd en deze gevangenisstraffen zijn meer dan drie keer zo hoog. Dus hoewel de criminele carrières van beide groepen in termen van frequentie veel gelijkenissen vertonen, plegen daders die op een zeker moment in hun leven betrokken raken bij georganiseerde misdaad vanaf het begin relatief ernstiger delicten.

Om de resultaten uit hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 te kunnen duiden, staat in hoofdstuk 4 de vraag centraal welke instapmechanismen een rol spelen bij georganiseerde misdaad. Daartoe worden politiedossiers van opsporingsonderzoeken naar vijftien criminele groepen uit de Monitor Georganiseerde Criminaliteit systematisch geanalyseerd. Gelet op individuele instapmechanismen worden de volgende aspecten voor elk van de 314 daders betrokken bij deze groepen, bekeken: (1) het ontstaan van contacten met mededaders, (2) kennis en ervaring die ten gunste komt van de criminele activiteiten, en (3) levensgebeurtenissen en de motivatie om betrokken te raken bij de criminele activiteiten. In de meeste van de onderzochte groepen zijn twee of meer daders bloedverwanten of kennen zij elkaar al van jongs af aan. Dergelijke relaties vormen de basis voor een goede vertrouwensband tussen daders. Toch zijn in elke criminele groep ook daders met een zeer vers contact te vinden, waarbij de eerste ontmoeting bijvoorbeeld plaatsvond in een café, in de gevangenis of op het werk. Hoewel een solide vertrouwensband in zulke gevallen ontbreekt, kunnen contacten tussen deze daders van belang zijn vanwege de specifieke

kennis, ervaring of contacten van één van hen. Dergelijke kwaliteiten kunnen zijn verworven tijdens een opleiding of baan, maar ook door ervaring in het criminele circuit. Veel daders blijken over een eigen bedrijf te beschikken, waarvan sommige (ook) draaien op legale handel, terwijl andere puur ten dienste van de criminele groep zijn opgezet.

In het laatste empirische hoofdstuk, hoofdstuk 5, staat dezelfde onderzoeksvraag centraal als in het vorige hoofdstuk, maar wordt getracht deze te beantwoorden met behulp van gegevens die direct afkomstig zijn van de daders zelf. Zestien gedetineerden, allen veroordeeld tot een gevangenisstraf voor deelneming aan een criminele organisatie (Art. 140 WvSr), werden geïnterviewd over hoe zij in de georganiseerde misdaad waren beland. Daarbij werd hen gevraagd te reflecteren op hun instapmechanisme voor criminaliteit in het algemeen en georganiseerde criminaliteit in het bijzonder, naar de ontstaansgeschiedenis van contacten met mededaders, naar hun opleiding- en werkgeschiedenis, financiële situatie, jeugd en gezinssituatie. Deze diepte-interviews verschaffen inzicht in de perceptie van de daders zelf, zowel op hun levensloop als op de redenen die ten grondslag liggen aan hun deelname aan georganiseerde misdaad. In aanvulling op deze interviews werden vonnissen van de georganiseerde-misdaadzaken die leidden tot de huidige gevangenisstraf en volledige strafbladen van de respondenten opgevraagd. Binnen de groep van zestien daders kunnen twee groepen worden onderscheiden op basis van hun startleeftijd in de criminaliteit. De eerste groep, bestaande uit zes daders, vertoonde al op vroege leeftijd crimineel gedrag en kwam reeds voor het achttiende levensjaar in aanraking met politie en justitie. De helft van hen had een relatief zorgeloze jeugd, de andere helft beleefde een minder plezierige jeugd met ouderlijk druggebruik, plaatsing in een pleeggezin of opgroeien in een slechte buurt. De tweede groep daders, tien in getal, had tijdens de jeugd nooit crimineel gedrag vertoond en pleegde pas op volwassen leeftijd een eerste delict. Zeven van hen deden dat zelfs pas na het dertigste levensjaar en voor drie van hen volgde de huidige gevangenisstraf op het eerste politiecontact. Zij hadden dus allen de kans een conventioneel leven op te bouwen met een stabiele baan en sociale contacten. Minstens zeven late starters hadden een goede baan, waren getrouwd – sommigen hadden kinderen – en hadden geen financiële, psychologische of fysieke problemen. Voor negen van de tien late starters geldt dat het eerste contact met mededaders werd gelegd op de werkvloer.

In lijn met de centrale doelen van de dissertatie, zijn de levenslopen van daders van georganiseerde misdaad bekeken met gebruik van verschillende onderzoeksmethoden en verschillende steekproeven. Hieruit volgen drie belangrijke conclusies van deze dissertatie. Ten eerste laten daders van georganiseerde misdaad veel overeenkomsten zien met de algemene daderpopulatie als het gaat om de frequentie van crimineel gedrag. Daders van georga-

niseerde misdaad komen rond dezelfde leeftijd voor het eerst in aanraking met politie en justitie en plegen in de jaren daarna eenzelfde aantal delicten. Zowel daders van georganiseerde misdaad als daders uit de algemene daderpopulatie zijn gemiddeld halverwege hun twintiger jaren als zij voor het eerst worden veroordeeld. In beide dadergroepen wordt ongeveer tweederde pas op volwassen leeftijd voor het eerst veroordeeld en een kwart van beide groepen wordt pas na het dertigste levensjaar voor het eerst veroordeeld. De weg naar georganiseerde misdaad onderscheidt zich vooral van gangbare criminale levenspaden in de ernst van delicten. Reeds vanaf het eerste justitiecontact plegen daders die later betrokken raken bij georganiseerde misdaad ernstiger delicten. Zij zitten vaker vast en krijgen ook langere gevangenisstraffen opgelegd dan daders uit de algemene daderpopulatie.

Een tweede belangrijke bevinding, die door alle hoofdstukken van deze dissertatie zit verweven, is de hoge leeftijd waarop daders van georganiseerde misdaad een criminele weg inslaan. Zowel uit de gegevens van de Monitor Georganiseerde Criminaliteit als uit de interviews die zijn gehouden met daders, blijkt dat het grootste deel van de daders die betrokken raken bij georganiseerde misdaad pas op volwassen leeftijd voor het eerst crimineel gedrag vertoont. Slechts een bescheiden deel van de daders kan worden getypeerd als carrière crimineel, ofwel een dader die van jongs af aan delicten pleegt en voor wie criminaliteit centraal staat in het leven. Deze bevindingen gelden voor de gehele linie van georganiseerde misdaad. Er is dus geen samenhang tussen het verloop van de criminele carrière en het soort activiteiten dat iemand uitvoerde of de rol in een criminele groep die werd vervuld. Dat de meeste daders die op enig moment in hun leven betrokken raken bij georganiseerde misdaad helemaal niet zo vroeg beginnen, was reeds bekend (Kleemans en De Poot, 2008). In deze dissertatie wordt dat beeld bevestigd, maar blijkt tevens dat late starters eveneens een substantieel deel uitmaken van de algemene daderpopulatie. Hoewel het initiële doel van deze dissertatie was de criminele levenspaden van daders van georganiseerde misdaad te vergelijken met de algemene daderpopulatie, blijkt dat het aandeel volwassen starters dat werd geïdentificeerd in schril contrast staat met de grote aandacht in het levensloopcriminologisch onderzoek voor jonge daders en vroege preventie.

Er is een drietal redenen te noemen voor de onderbelichting van volwassen starters. Ten eerste is er geen noodzaak te kijken naar volwassen starters in de criminaliteit vanuit het heersende idee dat crimineel gedrag zich vroeg in het leven openbaart en wordt veroorzaakt door stabiele persoonlijkheidsfactoren. Ten tweede wordt het toeleggen op een vroege leeftijdsspanne gerechtvaardigd door het idee dat toekomstige daders zo vroeg mogelijk in hun leven moeten worden geïdentificeerd. Het begin van een criminele carrière zou op jonge leeftijd plaatsvinden en het plegen van delicten in de volwassenheid zou doorgaans worden voorafgegaan door vroeg antisociaal gedrag. De derde re-

den voor de eenzijdige aandacht is methodologisch van aard. Hoewel daders in recent onderzoek tot op steeds hogere leeftijd worden gevolgd, worden daders in slechts een klein deel van de onderzoeken tot na hun 25e levensjaar gevolgd. Daders met een late start in de criminaliteit kunnen in de meeste onderzoeken dus niet worden geïdentificeerd. Geboortecohorten die wel tot op latere leeftijd worden gevolgd, herbergen stelselmatig een substantiële groep daders die pas op volwassen leeftijd het eerste delict pleegt. Zelfs in die gevallen blijven late starters theoretisch vaak onbesproken.

Criticasters zullen tegen de bevindingen in deze dissertatie inbrengen dat met name gebruik wordt gemaakt van geregistreerde delictgegevens en zullen beargumenteren dat sprake is van een detectie-effect. Een dergelijk effect zou zorgen voor een overschatting van het aantal volwassen starters. Daartegenin kan worden gebracht dat in veel onderzoek wordt verondersteld dat bevindingen over relaties op macroniveau van toepassingen zijn op individuen, terwijl dergelijke bevindingen onderliggende individuele processen vaak niet goed weergeven. De leeftijd-criminaliteitscurve – waaruit een concentratie van criminaliteit tijdens de adolescentie blijkt – betekent dus niet per definitie dat de meeste daders op jonge leeftijd starten met het plegen van criminaliteit. Een aggregatie-effect beïnvloedt de vorm van het verband tussen leeftijd en criminaliteit en draagt zodanig bij aan de interpretatie van deze relatie. Interviews die voor deze dissertatie werden gehouden met daders van georganiseerde misdaad, laten zien dat zelfrapportage eveneens een grote groep volwassen starters aantoont en bieden hiervoor tevens verklaringen. Van een detectie-effect lijkt in dit geval dus geen sprake. Om verstrekkende uitspraken te kunnen doen over de invloed van detectie -en aggregatie-effecten op de relatie tussen leeftijd en criminaliteit in de algemene daderpopulatie zal desalniettemin meer onderzoek moeten worden gedaan. In de tussentijd is het redelijk te veronderstellen dat tegenover de overschatting van het aantal volwassen starters door detectie-effecten, een onderschatting staat als gevolg van een aggregatie-effect en het gebruik van gegevensbestanden met een beperkte leeftijdsspanne. De belangrijkste conclusie betreft echter een substantiële groep late starters, die zowel empirische als theoretische vragen oproept en niet onbesproken mag blijven.

De derde bevinding die centraal staat, grijpt terug op de oorzaken van criminaliteit en mechanismen die betrokkenheid beïnvloeden. Bestaande theorieën gaan uit van het idee dat het ervaren van sociale controle in het leven criminaliteitsremmend werkt. Het hebben van werk, bijvoorbeeld, zorgt immers voor meer sociale bindingen en minder tijd en gelegenheid voor het plegen van delicten. Trouwen en het krijgen van kinderen hebben een soortgelijk remmend effect op criminaliteit. Terwijl het stoppen met crimineel gedrag wordt verklaard door sterke sociale bindingen, worden persistent crimineel gedrag of een late start in de criminaliteit doorgaans verklaard door een ge-

brek aan sociale bindingen of keerpunten in het leven die iemand scheiden van de maatschappij. Deze dissertatie laat zien dat sterke sociale bindingen ook een schaduwzijde hebben en dat een omgekeerd effect kan uitgaan van sociale bindingen op criminaliteit. Dankzij het belang van contacten – met mededaders, maar ook met leveranciers en afnemers van de criminele diensten – werken sociale bindingen bevorderend in plaats van remmend voor betrokkenheid bij georganiseerde criminaliteit. Met name werk, maar ook contacten die elders worden opgedaan, bieden veel daders een gelegenheid voor de ontplooiing van criminele activiteiten. Veel van de geïnterviewde daders hebben een normale jeugd genoten, volgen een opleiding en hebben een baan. Hoewel dit allemaal volgens het boekje lijkt en van deze kenmerken een beschermende werking kan uitgaan, zijn het juist de mogelijkheden en contacten die het werk met zich meebrengen, die zorgen voor de start van de criminele carrière. Daders die tot op latere leeftijd een conventioneel leven leiden, hebben vaak kennis en contacten in de legale wereld die ten goede kunnen komen aan een criminele groep. Late starters vormen met hun conventionele ervaring een waardevolle aanvulling op de carrière criminelen die reeds vanaf jonge leeftijd delicten plegen, contacten hebben in het criminele circuit en gewend zijn aan het avontuurlijke leven en het vermijden van de autoriteiten. Betrokkenheid bij georganiseerde misdaad en een late start in de criminaliteit kunnen dus niet worden verklaard door een gebrek aan sociale controle. Situaties en gelegenheden die later in het leven toegankelijk zijn, kunnen daarentegen juist deuren openen naar criminaliteit.

Dit onderzoek naar de levenspaden van daders van georganiseerde misdaad heeft niet alleen kennis opgeleverd over daders van dit specifieke delict, maar raakt ook aan de fundamenten van de levensloopcriminologie. De route naar georganiseerde misdaad begint meestal later in het leven en kenmerkt zich vanaf het begin door een patroon van relatief ernstige delicten. Verklaringen voor deze late starters druisen in tegen bestaande theorieën over het ontstaan en verloop van criminele carrières. Mechanismen die criminaliteit zouden afremmen of bevorderen worden hiermee in een ander daglicht geplaatst. Terwijl van sociale bindingen wordt verondersteld dat er een criminaliteitsremmend effect van uitgaat, blijken deze sociale bindingen voor daders van georganiseerde misdaad juist een criminele carrière te bevorderen. Verklaringen voor een late start in de criminaliteit moeten voor daders van georganiseerde misdaad daarom worden gezocht in conventionele situaties, met name op de werkvloer, die gelegenheden bieden voor criminaliteit. Daarnaast lijken volwassen starters zich niet louter te bevinden onder daders van georganiseerde misdaad en zouden daarom ook in andere specifieke dadergroepen en in de algemene daderpopulatie nader moeten worden onderzocht.

Curriculum vitae

Vere van Koppen was born on the 15th of January 1985 in Haarlem, the Netherlands. In 2003 she started studying Psychology at Leiden University. She obtained her masters degree in Methods and Statistics of Psychology (cum laude). From June 2008 until May 2012 she conducted her PhD research on criminal careers of organized crime offenders at the Netherlands Institute for the Study of Crime and Law Enforcement (NSCR) and the Research and Documentation Centre (WODC), Dutch Ministry of Security and Justice. As of September 2013 she works as a lecturer/researcher at the VU University Amsterdam.

Publications

- Van Koppen, M.V., and Kleemans, E.R. (in press). Criminal pathways and involvement in organized crime. *Research Conferences on Organised Crime at the Bundeskriminalamt in Germany*.
- Kleemans, E.R., and Van Koppen, M.V. (in press). Careers in organized crime. In: G.J.N. Bruinsma, and D.L. Weisburd, *Encyclopedia of Criminology and Criminal Justice*. New York: Springer.
- Van Koppen, M.V., and Van Koppen, P.J. (in press). De Amstelveense buurtbarbecue [The Amstelveen neighbourhood barbecue]. *Liber Amicorum Henk Elffers*.
- Van Koppen, M.V. (2013). Involvement mechanisms for organized crime. *Crime, Law and Social Change*, 59: 1-20.
- Van Koppen, M.V., and De Poot, C.J. (2013). The truck driver who bought a café: Offenders on their involvement mechanisms for organized crime. *European Journal of Criminology*, 10: 74-88.
- Van Koppen, M.V. (2012). Een psychologisch debat in de criminologie: Aangeboren invloeden op crimineel gedrag [A psychological debate within criminology: Heredity effects on criminal behaviour]. *De Psycholoog*, 47: 42-51.
- Van Koppen, M.V., Elffers, H., and Ruiters, S. (2011). When to refrain from using likelihood surface methods for geographic offender profiling: An ex ante test of assumptions. *Journal of Investigative Psychology and Offender Profiling*, 8: 242-256.
- Van Koppen, M.V., De Poot, C.J., and Blokland, A.A.J. (2010). Comparing criminal careers of organized crime offenders and general offenders. *European Journal of Criminology*, 7: 356-374.
- Van Koppen, M.V., De Poot, C.J., Kleemans, E.R., and Nieuwbeerta, P. (2010). Criminal trajectories in organized crime. *British Journal of Criminology*, 50: 102-123.
- Van Koppen, M.V., and Van Koppen, P.J. (2010). Alibi's [Alibis]. In: P.J. van Koppen, H.L.G.J. Merckelbach, M. Jelacic, and J.W. de Keijser, *Reizen met mijn rechter: Psychologie van het recht* (pp. 439-448). Deventer: Kluwer.
- Van Koppen, M.V., De Poot, C.J., Kleemans, E.R., and Nieuwbeerta, P. (2009). Late starters en volwassen daders: Criminele carrières in de georganiseerde misdaad [Late starters and adult offenders: Criminal careers in organized crime]. *Tijdschrift voor Criminologie*, 51: 3-20.
- Van Koppen, P.J., and Van Koppen, M.V. (2008). *De Appelschase baby moord: Een misdrijf met slechts één verdachte* [The Appelscha baby murder: A crime with just a single suspect]. Den Haag: Boom Juridische Uitgeverij.